

[Hauberg.]

at kunne tilfredsstille det Behov, som hele den nuværende Baneinstitution har nødvendiggjort, er en Selvfølge. Men dermed er det ogsaa indlysende, at en Forandring, der indskrænker Baneinstitutionen her, vil volde Byen og dens enkelte Borgere alvorlige Vanskeligheder.

Formodentlig er der ikke noget om det her fremdragne Forhold; men da der i den senere Tid fra flere Sider i Langaa har været talt om dette Spørgsmaal, vilde det sikkert være af Betydning, om den højtærede Trafikminister fremsatte nogle Bemærkninger til Orientering for Langaa og dens Borgere.

Angaaende den Del af Dobbeltsporet, der skal gaa fra Stevnstrup til Randers, har der i Randers Amts Husholdningsselskab været foretaget nogle Undersøgelser og Beregninger over, hvorvidt man ved Anlægget af den Del af Strækningen kunde opnaa væsentlige Fordele ved en samtidig Flytning af Gudenaasens Løb uden derved at afstedkomme nye Udgifter. Sagen er nemlig, at der mellem Stevnstrup og Randers er beliggende ca. 1 200 Tdr. Land Eng af god Kvalitet, som imidlertid paa Grund af de nuværende Vandforhold i Gudenaan er til Dels værdiløse, men som Selskabet nu øjner en Mulighed for at faa afvandet i Forbindelse med Gennemførelsen af denne Del af Dobbeltsporet.

Det er mig bekendt, at Spørgsmaalet allerede har været paa Tale mellem Selskabet og Trafik- og Landbrugsministeriet. Jeg skal derfor tillade mig at anmode den højtærede Trafikminister om en Udtalelse angaaende denne Sag, da Befolkningen i de paagældende Egne er stærkt interesseret i hele Spørgsmaalets Løsning og Behandling.

Efter at have talt om dette lokale Spørgsmaal er der en Sag, som jeg nok kunde have lyst til at sige noget om. Det er et Skolespørgsmaal, særlig om Landsbyskolen.

Allerede sidste Vinter blev Landsbyskolespørgsmaalet omtalt fra denne Talerstol, og er ogsaa blevet det i Aar, af det ærede Medlem Hr. Bomholt. Gennem enkelte Artikler i Bladene og gennem Radioen har jeg tidligere haft Lejlighed til at udtale mig om Landsbyskolen og Landsbyskolens Stilling i Dag. Den hviler i det allervæsentligste paa det Grundlag, som skabtes ved Anordningen af 1814 om Almueskolevæsenet paa Landet. For saa vidt var det et godt Grundlag, som det fastsatte en Række Mindstekrav, som skulde gennemføres uden at være nogen Hindring for, at

man kunde gaa videre, end Mindstekravene fastslog.

I de mere end 100 Aar, der er gaaet, er Landsbyskolen i vore Dage dog ikke, som den var i 1814, men har forandret sig til det bedre. Men paa den anden Side kan det sikkert ikke bestrides, at Anordningens Bestemmelser af 1814 i nogen Grad er en Hindring for, at Landsbyskolens Indretning og Forhold nu i 1931 er saa tidssvarende, som det kunde være ønskeligt. Der er nemlig ingen Tvivl om, at mange Bestræbelser for en Forbedring af Landsbyskolens ofte er standset ved en Henviisning til, at Lovens Krav for længst er opfyldt. Den Adgang, som Forholdene i Byerne giver til en udvidet Børneundervisning i Folkeskolen, kan selvfølgelig ikke opnaas for Landsbyskolens Vedkommende. Børneantallet er dér for lille og Vejlængderne for store. Men paa flere Omraader, hvor Landsbyskolen nu er bagefter Byskolen, behøvede det ikke at være Tilfældet.

For at kunne dømme om, hvorvidt eventuelle Krav om en Forandring i Landsbyskolen er berettigede, maa man i Hovedsagen kende dens Stilling i Dag. I Landsbyskolen skal Undervisningen være mindst 18 Timer om Ugen; af disse skal de 7 Timer anvendes til Dansk, Resten, de 11 Timer, skal deles mellem Religion, Historie, Geografi, Sang, Regning og Skrivning. Udover de 18 Timer skal Drengene undervises i Gymnastik et Par Gange om Ugen, og hvor der er ansat en Lærerinde, skal Pigerne efter 10 Aars Alderen undervises i Haandgerning.

Det siger sig selv, at 11 Timer egentlig til de nævnte 6 Fag er utilstrækkeligt til at give Børnene Indsigt i og Forstaaelse af disse Fag. Nu er Forholdet imidlertid dette, at Børnene ikke en Gang faar 11 egentlige Timer i disse 6 Fag. I de fleste Landsbyskoler gives der ogsaa lidt Undervisning i Verdenshistorie, Naturhistorie, Fysik, Tegning og Sundhedslære. Man forstaar nok, at dette er forkert, men paa den anden Side ved man, at Børnene netop gerne vil have disse Fag, og man har en Følelse af, at man i vore Dage ikke godt kan lade Børnene forlade Skolen uden at have forklaret dem lidt om Telegraf, Dynamo og Radio, givet dem lidt Besked om Plante- og Dyreverdenen og en Gang imellem søgt at imødekomme Barnets Trang til Tegning.

At det nødvendigvis maa komme til at gaa saadan, er under de nuværende Forhold givet. Skolekommissionsmedlem-